

1923 senesinde Lozanda Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri murahhasları tarafından imza edilen iadei mücrimin muahedenamesinin tasdiki hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 15/IV/1934 - Sayı : 2676)

No.
2404

Kabul tarihi
7 - IV - 1934

BİRİNCİ MADDE — Amerika Birleşik Devletleri ile Lozanda 6 ağustos 1923 tarihinde imza edilmiş olan iadei mücrimin muahedenamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına Adliye ve Hariciye vekilleri memurdur.

11 nisan 1934

TÜRKİYE İLE AMERİKA DÜVELİ MÜTTEHİDESİ BEYNİNDE İADEİ MÜCRİMİN MUAHEDENAMESİ

Türkiye
ve

Amerika Düveli Müttehidesi

Adaletin ahsen suretle tevziini temin maksadile zirde musarrah cinayet ve cünhalardan dolayı mahkûm olan veya takip edilen eşhası muayyen bazı ahvalde mütekabilen teslim etmeği faildeli addettiklerinden, yeni bir iadei mücrimin muahedesini aktine karar vermişler ve bu maksatla murahhasları olmak üzere

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti;

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmetinin Hariciye vekili ve aynı mecliste Edirne mebusu İsmet Paşayı,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmetinin Sırhiye ve Muaveneti İçtimaiye vekili ve aynı mecliste Sinop mebusu Dr. Rıza Nur Beyi,

Ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmetinin sabık İktisat vekili ve aynı mecliste Trabzon mebusu Hasan Beyi,

ve

Amerika Düveli Müttehidesi Hükûmeti Reisi;

İsviçre Konfederasyonu nezdinde fevkalâde murahhas ve orta elçisi Joseph C. Greu'yü, Tayin etmişlerdir .

Müşarüleyhim usulüne muvârik görülen salâhiyetnamelerini badelibraz ahkâmı atıyeyi kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti ile Amerika Düveli Müttehidesi Hükûmeti ikinci maddede tadat olunan ve Müteakideyni Âliyeden birinin kazasına tâbi arazide ika edilen bir cinayet veya cünha dolayısıyla işbu tarafın memurini adliyesi canbinden mahkûm veya takip edilipte diğer tara-

frın arazisine iltica eyleyen veya orada bulunan eşhası, talep üzerine, müteakiben yekdiğerine teslim etmeği taahhüt ederler.

Maahaza mücrimin iadesi hususu, ancak delâili cürmiye firarının veya maznunualeyh olan şahsın bulunduğu mahal kavanini mucibince tevkifini muhik gösterecek ve fiil orada ika edilmiş olsa idi takibatı cezaiyeye meydan verecek suretlerde olduğu takdirde vaki olacaktır.

Madde -- 2

Mücrimin iadesine hem mahalli ilticanın ve hem talip Devletin kavanini mucibince müstelzimi mücazat olmaları şartile atideki cinayet ve cünhalar için muvafakat olunacaktır. yani:

1 - Katli ebeveyn, katil, tesmim ile katli evlât dahil olmak üzere kasten katil,

2 - İkar harik.

3 - Deniz hırsızlığı, tayfanın veya tayfadan bir kısmının veya gemide bulunan sair eşhasın kaptana karşı hile veya cebir istimali ile gemiyi zaptetmiş olmaları halindeki gemi isyanı,

4 - Dahilinde mahiyeti altın maddede işaret olunan vesaikte tasrih edilmek lâzımgelen bir cinayeti irtikâp maksadile gece vakti bir meskene kesrû şikest ve zor ile dühul (burglary cürmü).

5 - Resmî veya hususî vesaike taklit veya tağyir, mukallit veya tağyir edilmiş vesaike hile ile istimal.

6 - Meskûkât ve evrakı naktiye, esham ile kuponlar, banknotlar, tahvilât yahut sair senedat ve evrakı itibariyenin tahrif, taklit veya tağyiri, ihracı, mevkiî tedavüle vazı veya hileli bir maksatla istimali, umumî mühürlerle, altın ve gümüş masnuata mevzu umumî damgalarr, pullar veya markaların taklit veya tağyiri, mukallit veya tağyir olunmuş işbu eşyanın hileli bir maksatla istimali.

7 - Miktarı iki yüz doları veya Türk parasile bu meblâğın muadilini tecavüz etmek şartile vediler veya resmî memurlar tarafından irtikâp olunan emvali umumiye ihtilâsı.

8 - Miktarı iki yüz doları veya Türk parasile bu meblâğın muadilini tecavüz etmek ve her iki memleketin kanunlarınca işbu cünha veya cinayet hapis ile veya daha ağır bir ceza ile tecziye edilmiş olmak şartile bir veya müteaddit memurin ve müstahdemin tarafından kendilerini istihdam edenlerin aleyhine irtikâp olunan ihtilâs.

9 - Hayatı beşeri tehlikeye koyacak surette şimendifer hututunun gayrikanunî olarak ve bilih-tiyar tahribi veya seddi.

10 - Iskati cinin, kız kaçırınmak, izalei bikir, sigar veya kâhillerin kaldırılması (bu son tabirden murat bir veya müteaddit eşhası kendilerinden veya familyalarından cebren para çekmek için veya her hangi diğeri bir gayrikanunî maksatla kaldırmak ve tevkif eylemektir).

11 - Cebrü şiddetle veya tehdidat ile sirkat (robberi), kesir ve şirket ve zor ile veya duvar aşarak bir hane veya bir mağazada ika olunan sirkat (Housebreaking ve Shop - breaking).

12 - Sirkat olunan meblâğ veya eşyanın kıymeti yirmi beş doları veya bu meblâğın Türk parasile muadilini mütecaviz olduğu takdirde sirkati adiyeye.

13 - Dolandırıcılık; nüktü miktarı veya eşya kıymeti iki yüz doları veya Türk parasile muadilini tecavüz etmek şartile dolandırılmış, sirkat edilmiş veya hile ile elde edilmiş olduğunu bile-rek nüktü veya esham ve tahvilât veya sair eşya için yataklık etmek.

14 - Duçar olunan zarar miktarı iki yüz doları veya Türk parasile muadilini tecavüz ettiği takdirde her hangi bir şahıs ve bilhassa bir veki, banker, bir şahsı salis malını idare eden kimse yahut bir şirket veya cemiyetin reisi, azası veya bir memuru tarafından irtikâp olunan sahtekârlık veya omniyeti sui istimal.

15 - Yalan yere yemin ve itmar şuhut.

16 - Esaretin ilgasına ve esir ticaretine müteallik iki memleketin kanunları aleyhine irtikâp olunan cinayet veya cünhalar.

17 - Hileli iflâs.

18 - İrtişa.

19 - Asgarî cezası bir sene hâpisten dūn olmayan ağır darp ve cerh.

20 - Balâda tadat olunan ceraimden birine teşebbüs fili. İşbu teşebbüs cinayet cezasile mücazati müstelzim olmak lâzımdır.

21 - Tarafeyni Âkideynin kanunları mucibince hâpîs cezası veya daha ağır bir cezayı müstelzem olduğu takdirde balâda zikrolunan her hangi bir cinayet veya cünhada muayyen ve zimethal olmak.

Madde — 3

Siyasî cinayet veya cünhalar veyahut bu gibi bir cinayet veya cünhaya mürtebit efal için iadei mücrimin vaki olmayacaktır.

Bir Reisi Devletin veyahut anm ailesi efradının hayatı aleyhine yapılan sui kast, siyasî cinayet veya cünha addedilmeyecektir.

Müteakideyni Âliyeden biri canibinden diğerine teslim olunan bir şahsın keyfiyeti iadeyi icra eden tarafa tebliğ edilecek olan tahrirî ve sarîh rızası olmadıkça veyahut tahliyei katiyesi anımdan itibaren otuz gün zarfında talip Devletin arazisini terketmekte muhtar olduğu halde bu ihtiyarı istimal etmiş bulunmadıkça veyahut arazi mezakûreden çıktıktan sonra oraya avdet eylemiş olmadıkça şahsı mezkûr iadesine muvafakat edilmesinin sebebini teşkil eden cürümden gayri olarak iadesi hakkındaki talepten evvel irtûkâp edilmiş bir cürüm için takip veyahut tecziye edilmeyecektir.

Madde — 4

İadesi talep olunan şahıs iltica ettiği memlekette diğer bir cürüm için gerek maznunen mevkufl bulunmuş ve gerek muvakkaten tahliye edilmiş olsun takip olunduğu veya mahkûm edilmiş bulunduğu takdirde iadesi, muamelâtı cezaiyenin hitamma ve kanuna tevfikân sureti katiyede tahliyesine değin talik olunabilecektir.

Madde — 5

Müteakideyni Âliyeyn mütekabilen kendi tebaalarının iadesine muvafakate mecbur değildirler.

Madde — 6

İadei mücrimin taleplameleri diplomasi tarikile ita olunacaktır.

İadesi talep olunan şahıs iade talebini icap eden cürümden dolayı mahkûm olmuş bulunuyorsa işbu iade talebine ita olunan kararın bir sureti mevsukası raptolunmak lâzımgelcektir. Talep olunan şahıs bir cürümden dolayı yalnız maznunaleyh ise, taleplameye talip Devletin salâhiyettar hâkimi tarafından verilmiş tevkif müzekkeresinin usulüne muvafık surette musaddak bir sureti ve kezalik tevkif müzekkeresinin müstenidi aleyhi olan şehadet ve sair delâilin usulüne muvafık olarak tasdik edilmiş suretleri raptedilmiş bulunmak lâzımdır. İşbu vesaikin mucibi ittiham olan cürme, ika edildiği mahalle ve tarihine dair malûmatı sarîhayı ihtiva etmesi lâzımdır. İşbu vesaika mucibi ittiham olan ceraim kabili tatbik ahkâmı kanuniyenin usulüne muvafık olarak musaddak bir suretile talep olunan şahsın hüviyetini göstermeğe muktazi hususat raptedilmiş bulunmalıdır.

Balâda gösterilen vesaik talip Tarafın kanunlarının emrettiği şekilde tanzim olunacak ve anlara aslına mutabakatı musaddak olmak üzere matlubu minh olan Tarafın lisanında veya Fransızca bir tercemeleri merbut olacaktır.

Şurası mukarrerdir ki iadenin tâbi olacağı usul iade talebinin vukua geldiği tarihte mathubu minh Devlette meri olan ahkâma tevfikân tanzim olunacaktır.

Madde — 7

İade talebi vukua gelmezden mükaddem bir kimsenin sureti muvakkatede tevkifi talep oluna-

cağı zaman bu baptaki talep diploması tarikle yapılacak ve yahut iadeyi talip olan tarafın salâhiyettar şebenderi veya işbu taraf canibinden mezun diğeri bir kimse tarafından doğruca matlubu minh Tarafın salâhiyettar memurına gönderilecektir. Tevkif için takip edilecek usul matlubu minh Devletle meri ahkâma tevfikân tanzim edilecektir.

Tevkif günü dahil olmamak üzere tevkiften itibaren üç aylık bir mühlet zarfında altıncı maddede gösterilen şekilde evrakı lâzimesi merbut olarak katî bir iade taleptanesi gönderilmeyecek olursa tevkifi muvakkatin hitam bulması ve tevkif edilen şahsın serbest bırakılması icap eder.

Madde — 8

Matlubu minh olan veyahut talip olan Tarafın kanunu mucibince ceza davası veya ita olunan hüküm müruru zamana uğramış olduğu takdirde iade talebine muvafakat olunmayacaktır.

Madde — 9

Talep olunan şahsın hini tevkifinde yedi tasarrufunda bulunup zaptedilmiş olan bileümle eşya, iade olunmasında, işbu şahıs ile birlikte talip olan Tarafa teslim edilmek lâzımdır. İşbu teslim yalnız şahsı mezburun takip edilmekte olduğu cürüm dolayısıyla ihraz edilmiş eşyaya değil, aynı zamanda cürümün delilini tayine medar olabilecek sair bileümle eşyaya şamildir. Maahaza eşyayı mephusulanha üzerinde eşhası salisenin hukukuna lâyikile riayet edilmek lâzımdır.

Madde — 10

Talep olunan eşhasın tevkifi, hapis ve nakli masarifi, talip olan Taraf canibinden tediye edilecektir.

Madde — 11

İşbu muahede tasdiknamelerin teatisi tarihinden iki ay sonra mevkii meriyete girecek ve beş sene müddetle meri kalacaktır.

Eğer işbu muahede balâda mezkûr beş sene müddetin inkizasından lâakal altı ay evvel Tarafeyni Âliyejni Âkideynden biri veyahut diğeri can binden feshedilecek olursa fesih keyfiyeti tesirini ancak altı aylık bir müddetin inkizasından sonra husule getireceği cihetle feshedilinceye kadar mevkii meriyette kalacaktır.

Madde — 12

Fransızca, İngilizce ve Türkçe tanzim edilmiş olan işbu muahede tasdik edilecektir. İhtilâf halinde Fransızca metin muteber olacaktır.

Tasdiknameler sürati mümkinine ile İstanbulda teati edilecektir.

Tasdikanılmekal mezkûr ülesami murahhaslar işbu muahedeyi imza ve mühürlerle tahtim etmişlerdir.

Lozan'da 6 ağustos 1923 tarihinde tanzim olunmuştur.

<i>Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	8 - IV - 1934 ve 1/811
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	11 - IV - 1934 ve 4/975
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 18 54 21 2,8,23,25,34:36